Ն. 4445 1880 ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 2 ՍԱԼԸ ԵՒԿԻՐԱՒ ՊԻՐԻՆՃԻ ՍԷՆԷ ԱԼԱՖՐԱՆԿԱ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 14 ՍԱԼԸ Ն. 4445

Մասնաւոր Էջերեան

ՄԻԵՆԱՏԻՒ ԻՐՃԻԵԱՍ

ՏԻԱԹԼԱՐ

Իսթանպոլ իչին՝
Պիր սէնէ մէհիտիյէ 10
»
Ալթը այ 5
Իւչ » » 2 ½
Պիր նիւսխէ 40 փարա մէհիտ։

Թաշրայար իչին
Պիր սէնէ, մէհիտիյէ 10
Ալթը այ » » 6
Բօսթա իւճրէթի պիկէ այիտ տիր։

ԻԼԱՆԼԱՐ

Պիրինճի տէֆա իչին սաթըրը 3 ղ.
Իքինճի » » » 2 ղ.
Իւչիւնճիւ » » » 1 ղ.

Իլան սրրասընա գօնուլմասան իլանաթ ու իլիթարաթըն սաթըրը 5 ղ.

Մէքթուպլար Կ. Թ. Փանոսեան խամինէ եազըլըր

Իսթանպոլտա, Գալաթատա Բէնի չէնպիհ-պազարընտա Իրքի խանընտա Ն. 41։

Ամսական 1349 Զիլկիաէ 9 Իլիսվ 2

ԹԷԼԷԳՐԱՖԻՅԷ

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Բէթրէսպուրկ, 13 սեպտ.

Բուսկա զաղէթալարը, Փրէսբուրգիւխաէ բրէնս աջ Պիզմարք իլէ պարօն տը Հայմէրլէ պէյնէնտէ ագա օլունան սուվէրի թէսվիէ-յի Բուսիաա խասիմնէ ատտ իտիւօրլար, վէ Ամնիատա թէատրի-քեաթը հարպլեէնէն ապիտա արթ-մագտա օլմասընը խապէր վիրիւօր-լար։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւնքի կիւն Պապը Ալիսէ մէճլիսի մախսուսը վիւքէա ինի-գատ իտիպ, ահվալը հաղբրէ իլէ մէշղուլ օլմուշ տուր։

Էկէրչի մէսմուտթ սահիհ իսէ, Պապը Ալիսէն տէվլէթլէրէ եէնի-տէն պիր միւզէքքէրէյի ումումի-եէ կէօնտէրիլէճէք իմիշ։ Բիվահէթթ օլունսուզունա կէօրէ, պու մի-զէքքէրէեէ տայիր մէճլիսի մախ-սուսը վիւքէլատան պիր մադդամա թանզիմ, վէ վիւքէլա ճանիպլի-տէն պէշ իթթիֆագ թէմսիր դրը-նաճագ, վէ զաթը հաղբէթի Բա-տիշահիեէ արզ օլունաճագ տըր։

—Մաղիմ օլսուզու իւզրէ, պէշ-ան կիւն ագաէմ Տէրբասատէթէ Սիսամ էֆէնտիսէն պիր թագրմ քէսան կէլիպ, Ասօսիի բաշա հաղ-բէթլէրի ալէյհինտէ շիքաեէթ իթմիշլէր իսէ։ Տիւնքի կիւն կէլէն Ավթրիա վաբօրյա, ճէղիրէյի մէղքիւրէտէն ալթը զաթ սահա կէլմիշ օլուպ, պունլար Ասօսիի բաշա հաղբէթլէրինէն խաթրընա կէլմէմիշ օլմասը տը։ Իշ պու մէպուսլարընը ինթի-խապը, բաշայի միշարկէյհ հաղ-բէթլէրինէն էֆքեարը միսթաղիլ սահիպի օլան սքնուքը էհտալի թա-բաքընան թէրք իտիլմիշ օլսուգ-լարընը խապաթ իսէր։

«Ասօսիի բաշա հաղբէթլէրի-նէն պիր գաչ կիւնէ գատար Տէրի-սատէթէ կէլէճէքլէրի թէմէնն օ-լունուեօր.»

—Նամը Նամըի հաղբէթի Բատի-շահիեէ օլարագ, Արնավուտ բուէս-սաընա պաղը թէպլիգաթ վէ նա-ռայիհ էյֆա ինթմէք իւզրէ, եամէ-բանը հաղբէթի Շէհրիեարիէն մի-բարայ Սիւլէյման պէյ էֆէնտի, բի-ֆագաթընա պիր դաչ Արնավուտ պէյլերի պուլունուգդու հալաէ, Եգօսլաւա միսթէվէճիէն Տէ-բիսատէթտէն հարէքէթ իթմիշ օլսուգդու իշիտիրմիշ տիր։

—Բուսուսմաթ էմանէթլէրէ էճնէ-պի իտարէլէրինէ օլսուգդու կիպի, բօսթանէճէ տախի դուրշուն միհր իհտաս օլաճաղընը բիլմեէթ իտիեօրլար։

—Նուբայի տէվլէթ ազասընան օլուպ, դօմիսէրիք մէմուրիէթիյ-լէ պիր վագբթան պէրու էրմէնիս-թանտա պուլունան Ազարեէեան Սարգիս էֆէնտի, պու քէրրէ շէհ-բիմիզէ ատամէթ իյլէմիշ տիր։

—Խաղինէ-յի խատա նազրը Գա-զազեան Յակոբ էֆէնտի հաղբէթ-լէրինէն վարիէսի Նեգատ հանը-մա, Նէֆգաթ նիշանընէն իբինճի սընֆքընան պիր դէթատ իթա վէ իհտա պույրուլմուշ տուր։

—Մուսխարէն Եանեատան Իս-թանպուլ զաղէթասընա կէօնտէրի-լիպ, թերճէմէսինի պէեան իթմիշ օլսուգդումուզ պիր մէքթուպտա, շէհրի մէղլիս Բում միւթէպէ-բանընան իբի քիշինէն տիմանը հարպ դարարը-լը ախշ ու կիրիֆթ օլունուպ, 40 նէֆէր Զէրքէսին թահ-թը մուհաֆազասընտա օլարագ, մէճհուլ պիր մահէլլէ նէֆի իտիլ-տի բլբլի եազըմշ իսէ։

Իսթանպուլ զաղէթասընտա պու քէրրէ օգունուսուսնա կէօրէ, Եու-նան հիքիմէթի պու վագչատան խապէրտար օլսուգդունա, միւսմա-լէյհինա սէպիլլէրինէն թախլիէ-սի իչին իճապ իսէն թէպլիղաթը իթմէսի խուսուսունտա, Տէրիսա-տէթ Եունան սէֆարէթինէ էվամիրի լազըմ-յի կէօնտէրմիշ տիր։

—Տիւնքի կիւն Պապը Ալիսէ խարիճիէ նէզարէթի ճէլիկէսին-տէ, սիֆէրանընն եէվմի գատուլի իսի իսէ տէ, ախիրէն վուգուս պու-լան թէպէտուսլուքտան օրայը մէղքիւր բէսմի գատուլ իճրա իսի-լէմէմիշ, անճագ խարիճիէ նա-զըրը Ասըմ բաշա հաղբէթլէրի սի-ֆէրայի պու կիւն Պապը Ալիսէ գատուլ իսէճէքլէրինի բէսմէն թէպլիղ իյլէմիշլէր տիր։

—Կէչէն ճիւմա կիւնիւ Ներ-սէս սրբազան հաղբէթլէրի, Ինկիլ-թէրրա սէֆիրի Մ. Կօշէնէ կիսէ-րէք, բարլամէնթօնան թանթիլի միւնասէպէթիյլէ, գրալիչա հաղ-բէթլէրինէն նանթգունտա, Էրմէ-նի մէսէլէսի հագդընտա կէօրիւլէն ֆբզրատան օրայը միշարկէյհ հաղբէթլէրինէ, պիլթիւն էրմէնի միլլէթի նամընտա օրարագ, թէշէք-քիւրիւնիւ արզ իթմէլէրինի բէճա իթմիշ, վէ Մ. Կօշէն տախի միշա-բիկէյհ հաղբէթլէրինի հիւսնի գա-պուլ իլէ պէրաապէր, պէեան իթ-միրլէրի հիսսիեաթը, մանթուլի մուֆախասընա թէպլիղ իյլէեէ-ճէկինի վատ իթմիշ տիր։

Թէրճէմանը հաղբդաթ գաղէ-թասը պու հավատսի եաղարդան սօնրա, գէյրիսէ ատթիսէ-յի միւթա-լաաեը իլամէ իյլէմիշ տիր։

«Բաթրիգ էֆէնտի հաղբէթլէրի, ինհիրաֆը միզաճլարը միւնասէպ-թիյլէ, պու զահմէթի պէզատթ իս-թիեաբ պուեուրմանեզ, բաթրիգ-խանէ գաբու քէթխիւսասընը կէօն-տերէրէք իսի, տահա միւնասիպ օլար իսի։»

Ճէբիսէ-յի Հավատսի տախի մէզ-քիւր հավատսին ալթընա այնի մէսալսէ պիր միւթալաա իլամէ իթ-միշ տիր։

—Բիզա բաշա իլէ Արնավուտլար պէյնինտէ պիր միւսաատէմէ վագու պուլունուգդունա տայիր զաղէթալար-տա եազըլան պիր ֆըգրա, պու քէրրէ Թիւրքէ զաղէթալար թա-բաքընան եազանա չըգարըմըշ տըր։

—Տիւնքի կիւն Պաեազիտ մէյ-տանընտա պիր մըգտար գավայիմ տահա իհրագ օլունմուշ տուր։

—Աչըգտա պուլունուգլարը հալաէ, թապուրլարա եէրլէշտիրիլ-միշ օլան պիլճիմ մէճ զապիթանը տա-քէրիեէ, պու կինդերտէ բէյտէրբէյ մահէլլի մէմուրիէթլէրինէ կէօն-տերիլմէքտէ տիրլէր։

—Պու հաֆթա Եէվէնէ հարէ-քէթի խաէճէք օլան Ավթրիա բօս-թասընա եէսինճի օրտուլի հիւ-մանեան իչին, իբի պաթարիա նէ-վիճատա թօր իսէ պաղը մուհիմմթը հարպլեէ կէօնտէրիլէճէկի իշիտիլ-միշ տիր։

—Տայիրէ-յի հարպլեէ էթ գօ-միսիոնու բէյլիսի գապուդամ Արիֆ պէյ, եվվէլքի կիւճ ֆիւճճէթէն վէֆաթ իյլէմիշ տիր։

—Մէքթէպի հարպլեէ զապի-թանընտան Մէհէմմէտ էֆէնտի նա-մընտա պիր զաթ, կէչէն ճիւմա ագշամը Նիշան թաշընտա քեսին պիր լոգանթատա թատմ իսէրէք, սատթ իբի պուշուգատ չըգարդ-տան սօնրա, պիր պիպէրինէ տիք տիք գօնուշուր իբի արաղաճբեա թէսատիֆ իյլէմիշ տիր։ Պունլարդն միւնասա իյլէսիքլէրինի զանն իլէ եանլարընա եաղլուշդ սէօզ պաշ-լամբ, վէ արաղաճբլարան հաճի Սիմօն նամընտա պիրի, քէնտիսինէ սէրթճէ ճէվապ վիրմիշ օլմաղլէ, միւմանլէյհ հիտատէթլէնիպ, գըլը-ճընը չէքիպ մէրդումա եարալամբշ տըր։ Միւսաֆիրլէյհ, իտարէ-յի ատ-քէրիեէ թարաֆընտան էմր օլունան թէֆթիշ իճրա օլունտնճատա գա-տար թահթը թէվգբֆա ալընմըշ տըր։

Գալաթա համմալարընտան Սիմօն, քէնտիսի կիպի Մուշլու Գրիգորան ալաճաղը պուլունմուշ օլմաղլէ, կէ-չէն բէնչէնպիհ կիւնիւ պունա թէ-ատաբ իթմէքտէ, եինէ մահթու-պունան թէսվիեէսինի իսիտար իյ-լէմիշ տիր։ Մէսաեանը մարդում հէնուզ թէսվիեէ-յի տէյն իթմէսի-կինատէն ատայը արզը իթիզար իլէ, պիր գաչ կիւնէ գատար պօրճու-նու թէմամէն թէէտիեէ իյլէեէճէ-կինի պա թէէմին, պիր ապ ատար իթմէսինի ալաճագլըսընտան ըէճա իյլէմիշ տիր։ Տային, բարանընն լիւ-զումինի թէքքար իթմէքտէ, մէտ-եուն, պունան խրարընտա հիա-ռէթլէնէրէք, պրչաղընը չէքիպ տայինի գապա էթինտէն ազըրճա եարալաեաք ճարիհի թէվգբֆ օլուն-մուշ տուր։

(Դուրէք գ'Օրէ)

—Տէպա նամ Բարիս զաղէթա-սընընը գավլինճէ, Պապատատա իճրայի հաֆրիեաթ միւթէահիւտիւ օլան պիր Ինկիլիզ, պու քէրրէ 70 օգդա ազըրլըզընտա ալթունան ճէսիմ պիր ատնէմ պուլմուշ, վէ պու ատնէմ Պապատա Ինկիլթէրրա դօն-սօլօսխանէսինէ վագ իսիրմիշ տիր։

—Բաղար իրթէսի կիճէսի, եարը կիճէ բատատէրէրինէ, Պէյօղլուն-ատա Բանկալթիտէ միլլէթիմիզ մէ-զարլըզը տէրուենինտէ վագը Խորվի-բաղ քիլիսէսինէ խըրսըզլար կիրմէ-կէ չալըշմըշլար իսէ տէ, քիլիսէ տէ-բունինտէ պուլունան ժամկոչլար ուեանարգլարընտան, խըրսըզլար ֆիրար իթմիշլէր, վէ հէր նէ գա-տար պունարընն արգասընտան թատգիպ իսիրմիշ իսէ տէ, էլէ կէչիրիլէմէմիշլէր տիր։

ՍՕՆ ՀԱՎԱՏԻՍԼԷՐ

Մէնպաի մէվլուդտան թէէմին խիրիսիկինէ կէօրէ, սէֆիրլէր եա-դընտա Պապը Ալիսէ միշլէրէ-քէն պիր պէեանտիտա պուլունուգ, պունունա, Գարատագ վէ Եու-նանիսթանա թէրք օլունաճագ ա-բրազիսէ միւթէմէքքին Լիսպիյի Միւպիմէ վէ Խրիսթիանիէնին էմ-լաք հուգուգլարընա բիսանէթ իթ-սիրիլէճէկինի թէահիւտ իսէճէք-լէրի, շիմտի չըգան Ֆաբ ալ Պօսֆօր զաղէթասընտա օգունմուշ տուր։

* * *

Պապը Ալի, խարիճիէ նէզարէ-թի միսսիթէշարը սապդ էսատ պէյ էֆէնտի հաղբէթլէրինի, պիր վա-գըթտան պէրու մուսլահաթկիւ զար-լըգլա խատրէ օլունմադատ օյան Բարիս սէֆարէթի Սէնիյ-յէսինէ թայ-եինէ դարար վիրմիշ օլսուգդունտան, ուսուլի վէճհ իլգրէ, օլ պատատէ Ֆրանսա հիքիմէթի ճիւմհուրի-եէսինին բէյնինի խութիճվագ իյլէմիշ տիր։

Միշարիէ-յհ էսատ պէյ էֆէնտի հաղբէթլէրինին Վիէննա սէֆարէթի սէնիյ-յէսինի տախի իճա իթմիշ օլ-սուգլարը մալիմ տիր։

—Ինկիլթէրրա գապինէսի, Շարդ-տա Բուսիա վէ Ինկիլթէրրա տէվ-լէթլէրինին միսթէֆիդէն պիր հա-բէքէթ իճրա իթմէք իւզրէ միւ-զաքէրատա պուլունուգլարընա տայիր շայի օլան խապերի, տիւէլի տայրէ նէզարինտէ պիր սուրէթի գաթիեէտէ թէզգիպ իտիեօր։

(Վ.-ԷԸՌ)

—Իշիտիրիկինէ կէօրէ, Պրուսա հապսխանէսինտէ մէվճուտ պուլու-նան մահպուսին, ճիւմտա կիւնիւ իթթիֆագէն, հիքիմէթ մէրքէ-զինէ նազըր մէգքիւր հապսխանէ-նին տիվարընը տէրէրէք, քեաֆֆէ-սի տիշարընտա հիճում իտիպ ֆի-բար իտէրքէն, մէմուրլարին իգ-տամ գէ զայրէթիյլէ մէնի խուսու-սունա չայրշըմըշ իսէ տէ, էմնայի մուհաճէմատ օն օն պէշ գատար միճրիմիյին եարալանրպ, վէ պիր գաչը վէֆաթ իթմիկի կիպի, էլլի ալթմըշ գատարընն տախի ֆիրար իյլէսիքլէրինի օլ թարաֆտան եա-զընտրար։

—Կէչէն կիւն Գըլ գուլէսինին թէմէլինի թահրիմ մագսէտիյլէ հաֆրիեաթ իճրա օլունուքքէն, ա-մէլէ թարաֆընտան եէթմիշ ատն-թիմէթրօ պօեունտա, վէ օթաղ ատնթիմէթրօ էնիրիկինտէ տասրը ամիդատան պիր ատօշէմ թաշը պուլունմուշ, վէ պունուն իւգէրին-տէ եաղբար բէք կիզել հրֆզ ի-սիլիպ, օգունապիրը կէօրիւրիւշ օլուսուս հալաէ, թաշա ասա ի-թիպար օլունմաեարագ, չագբ թաշը եարմագ իսրէ, բարչա բաբ-չա խորմիշ օլսուսու զաղէթալար-տա կէօրիւրիւշ տիր։

—Բուսիա զաղէթասընտա Ինկիլ-թէրրա դեսպանէսի Գրաֆ Շուվալով-ան Բանկալթիտէ միլլէթիմիզ մէ-զարլըզը տէրուենինտէ վագը Խորվի-բաղ քիլիսէսինէ խըրսըզլար կիրմէ-կէ չալըշմըշլար իսէ տէ, քիլիսէ տէ-բունինտէ պուլունան ժամկոչլար ուեանարգլարընտան, խըրսըզլար ֆիրար իթմիշլէր, վէ հէր նէ գա-տար պունարընն արգասընտան թատգիպ իսիրմիշ իսէ տէ, էլէ կէչիրիլէմէմիշլէր տիր։

(Բումելի վիլայէթը չահանէսի նիզամնամէսի)

Մէսրնճը զաղէթասը, միսխ-թէլիի գօմիսիոն թարաֆընտան Բումելի վիլայէթը Օսմանիէսի իչին թանզիմ օլունան նիզամնամէ-յի հաճընէն խիլասասընը պէր վէճհի ատթի պէեան խաեեար.

«1 մինճի ֆասլը, էհալինին հու-գուգը ումումիէսինէ տայիր տիր։ Յիւնճիւեէ գատար օլան մատտէ-լէր, էֆրասը էհալինին գավանլը-նի էասիեէ իլէ թէէմին օլունան հուգուգունու, վէ նիզամա գարշը միսսավաթլարընը, վէ հուրրիեէթի մէղհէպիեէլէրինի զամին տիր։

«4 իւնճիւանէն 10 ունճուեա գա-տար օլան մատտէլէր, հուրրիեէթի շախսիեէնին մուհաֆազասը-յա, խի-լաֆը նիզամ թէվլիֆանէն թէէմին, վէ մուվազգաթէն թէվգբֆը թայ-եին իսէր։

«10 ունճուտան 12 մինճիեէ գա-տար օլան մատտէլէր, իգտամէթկեա-հա թէսարուֆ օլունմամասընա տա-յիր օլուպ, պիր քիմսէնին իգտամէթ-կեահրընտա ունճագ մահքեմէ գա-բարը-յա թահարրիսատ իճրա օ-լունաճագ տըր։

«13 իւնճիւ վէ 14 իւնճիւ մատ-տէլէր, ինհիսար վէ թահսիլի թէ-քալիֆ վէ բուսուսու թանզիմ, վէ 15 մինճի վէ 16 ընճը վէ 17 մինճի մէ-վատտա, հուրրիեէթի իգտամէթի վէ հուգուգը թասարրուֆիեէ-յի զամին օլարագ, միսսատէբ վէ անկարեա վէ ճէրիմէ ուսուլի իլգա օլունմուշ տուր։

«18 մինճի մատտէտ, մէտրիֆին հուրրիեէթի իլան օլունմուշ տուր, վէ ֆագաթ մէտրիֆ, հիքիմէ-թին թահթը նէզարէթինտէ պու-լունաճագ տըր։ 19 ունճու մատտէ մուճիպինճէ, մահթուսաթ գանուն տայիրէսինտէ սերպէսթ օլաճագ տըր։

«20 մինճի մատտէ մուճիպինճէ, հիքիմէթի Սէնիյ-յէ տրաղիյի էմիրիեէսէն ումուրը նաֆիա իչին մէճճանէն եէր վիրէճէք, վէ չէ հիր վէ գարիեէլէր տախիլինտէ սահիպ-սիզ տրաղիյի սէվտայիրի պէլէտիեէ-եէ թէրք իսէճէք տիր։

«21 մինճի մատտէ մուճիպինճէ, մէմուրիեէթլէրտէ էհլ վէ էրպաբ պիրա խոթիանա խոթիխատամ օ-լունարագ, մատշլարը թայեին օ-լունմուշ տուր։

«23 իւնճիւ մատտէտ, խոթիատա թագտիմի հագդը նիզամ թահթը-նա ալընմըշ տըր։

«24 իւնճիւ մատտէտ, հէր վի-լաեէթտէ, էքսէրիեէթի թարաֆը էհալիսէն միանթէխապ պիր մէճլի-սի ումումի պուլունաճաղը պէեան օլունմուշ տուր։

«25 մինճի մատտէ մուճիպինճէ, ասայիշի ումումինին մուհաֆազասը, ժանտարմաեա, բոլիսէ, վէ ատա-քերի նէզամիեէ թէվտի դըլընմըշ տըր։

«26 ընճը մատտէսինտէ, նիզա-մաթը մէղբուրէնին ճարի օլաուզու վիլաեէթլէրտէ, Զէրքէս մուհաճիր-լէրի խաքանը մէմնու տուր։

«Իքինճի ֆասլը վալիէրէ տա-յիր տիր։

«27 մինճի մատտէեէ թէվֆիգան վալիէր, պէշէր սէնէ միսսաէթէ թայեին օլունարագ, վալի Միսսի-ման օլաուզու հալաէ, միսսթէշա-բընն Խրիսթիան օմասը, վէ վալի Խրիսթիան իսէ, Իպամտան պիր միսսթէշար թայեին օլունաճաղը պէեան օլունմուշ տուր։

«28 ինճի մատաէ, վալինին հիւբիւմէթի մէրքէզիեէ վէ գանուն նազարընտա մէսուլիեէթի թայեին օրունմուշ տուր։

«29 անճու մատաէ մուճիպինճէ, վալինին դայզուպէթինտէ միսթէշարը վիլայէթ քէնարսինէ վէքեալէթ խէճէք տիր։

«30 վէ 31 վէ 32 նճի մատաէլէրտէ, վալիէրին խաբէյի էօրֆիեէ իլանընա, վէ նիզամաթը իճրաեէ, վէ ումուրը խաբէճէ գարարնամէլէր նէշրինէ, վէ միլրիեէ վէ ժանտարմա վէ բոյիս մէմուրարընին թայեինինէ, աբէլճէյի սէրասքիեէթլէրի թայեին օրունմուշ տուր։

«33 իւնճիւ վէ 34 իւնճիւ վէ 35 ինճի մատաէլէրտէ, վալինին մէճլիսի ումումի վիլայէթ, վէ մէճլիսի խաբէ վէ տէվայիրի պէլէտիեէ վէ տայիրէ իլէ միւնասէպաթը թայեին օրունմուշ տուր։

«36 նճը մատաէտէն 42 նճի մատաէեէ գատար, վալինին իշգու նիզամնամէ տէֆթարմը տախսիլնատ հիւբիւմէթի մէրքէզիեէտէն վարիտ օրան էվամիրի իճրաեէ մէճպուրիեէթի պէեան օրունմուշ տուր։

«42 ինճի մատաէտէ, վալինին մանէթ մէէմուրարը իւզէրինէ հագդը նէզարէթլէրի, վէ միրաեէթի տէվր ու թէֆթիշլէրի, վէ ումուրը մալիյէյի վէ մէտրիֆի վէ ինշաաթը ումումիեէյի սուրէթի թէագիդտէն պահս օրունմուշ տուր։

«43 իւնճիւ վէ 44 իւնճիւ մատաէլէր, տախսիլ միլաեէթտէ տատյէշի ումումինին սուրէթի մուհաֆազասընա տայիր, վալինին վազյիֆինի միւպէյլին տիր։

«45 ինճի վէ 46 ինճը մատաէլէր վալի իլէ մէհքիմին միւնասէպաթը թէֆսիր խաէր։

«Էն սոն ֆըգրա օրան 47 նճի մատաէտէ, միւսթազիլ միւթէսարրըֆըգլար իլէ սանճագլարըն իդարաթ վէ հուգուգու, վալիէրէ միւռաավի օրուսզու պէեան օրունմուշ տուր։»

ԷՐՄԷՆԻ ՄԷՍԷԼԷՍԻ

Զըգան ճիւմա իրթէսի կիւնիւ, Ալմանեա սէֆարէթի պաշ թէրճէմանը Մ. Թէսթա, Էրմէնի մէսէլէսինէ տայիր Պաղը Ալինին յուլիս 5 թարիխլէ վիրարիկ նօթաեա ճէվապէն, սիֆէրանըն միւշթէրէք նօթասընը Ապիսին բաշա հաղրէթլէրինէ իթա իլէմիշ տիր։ Իշգու նօթաստա, Պաղը Ալինին պիրճանլարը ճէրճ, վէ էհալիյի Խրիսթիանլարը, Քիւրա վէ Զէրքէզլէրին զուլում ու թէաստիեաթը ապէյհինատ օրանը Էրմէնիսթանտա իճրայի իսլահաթ իսթիշլիք օրմասը ըյտա իսթիշլիք տիր։ Պատէհու մէզքուր նօթաստա, Պաղը Ալինին, թէքմիլ Ասիաեը Օսմանի գըթասընտա իսլահաթը թատմամ էյլէեէճէկի իֆատէսի սէնէտա իթթիխաղ օրունմուշ, անճագ պու նիյյէթի, խաստէթէն Էրմէնիսթանտա միւթէալլիգ օրան Պէրլին մուահէտէսինին 61 ինճի պէնտի ահքամընին իճրասը մագամընտա ատտ օրունամանեաճաղը սէօյլէնիրմիշ տիր։

Ահքամը մէզքուրէ, Խրիսթիանլարը, Քիւրա վէ Զէրքէզլէրին զուլում ու թատատիեաթը ապէյհինատ հիմանէսինէ, վէ մէմլէքէթին վարիտաթընը արթըրմագ իչին իսլահաթը մախսուսէ իճրասընա տայիր օրուպ, իշգու իսլահաթ, միւսաֆաթը միլրիեէ վէ լուհանիեէ, վէ իսաբէճէ ատէմի մէրքէզիեէթի իւզէրինէ պինա իսթիմէլի տիր։ Հալ պու քի, Պաղը Ալի ճանիպինատէն թագտիմ օրունան լայիհատա, իսլահաթը իճրասընը ֆիլիլիեէսինէ տայիր հիչ պիր թէատիր իշգու իսթիմէմիշ օրատզունատ, մէզքուր լայիհա, իբի նօզթայի նազար ճիհէթիյլէ թահգըգ ու թէագիդէ չայնթէ ատ յիլ տիր։ Մէզքուր նօթատա, Ապիսին բաշա հաղրէթլէրի թարաֆրնատ թանզիմ օրունուպ, տէվլէթլէրէ թէպլիղ օրունան լայիհատա միւնասէբիճ իտարէճէ թատպիսմամ, նօզթա պէ նօզթա ըէտտա իսթիմիշ, վէ լայիհանընն մանիյյէճէ ճիհէթինին տախի նամէմամ օրատզուս կէօսթէրիրմիշ տիր։ Ֆիրմագը Պաղը Ալի, Էվրօբա իսլահաթ գօմիսիօնու թարաֆընատ ենարընան մանիյյէճէ լայիհաեը գատուլ իթմէք իսէ տէ, իսլահաթը մանիյյէնին իճրատը իշին մէզքուր գօմիսիօն թարաֆընատ իշար օրունան թէատրիրի ֆիրիրեէյի գատուլ իթմէք իսթէմէմէք տիր։

Պաղը Ալինին նօթատընտա, Էրմէնիսթանտա մուգիմ օրան Խրիսթիանլարընը եիւզտէ 17 նիսպէթինատէ օրմասը ֆըգրատընա կէլինճէ, միւշթէրէք նօթատատ պու մըգատարընը տաղրու օրմասրը պէեան իսթիմէ, անճագ պու թահրիրի նուֆուս մատատսի խարիճի պիր մէսէլէ օրատզու ճիհէթլէ, պու մուամէլէնին, իսլահաթընն իճրատը խուսուսունատ եէնի պիր թէէսիսրէ վէսիլէ իթթիխաղ իսթիմէմէսի, Պաղը Ալիեէ իսթատ իսթիմիշ տիր։

Խրատատ, մէզքուր միւշթէրէք նօթատատ, մէհքիմին վէ ժանտարմանընն թանզիմ վէ թէնսիգի, քեաֆիֆէյի մէմուրինին, վէ խուսուսիյլէ վալիլէրին, մէմուրիեէթլէրինատէ ուզուն միատէթ պագատը, մալիյյէճէ իսլահաթ իճրատը, Քիւրա վէ Զէրքէզլէրին զուլում ու թէատտիեաթը ապէյհինատ Խրիսթիանընարընն պիր սուրէթի միէսսիրէտէ հիմանէսի, վէ պիր խայլի իսլահաթը մահէրլիեէնին իթթիխաղը թալեպ օրունմուշ, վէ Պէրլին մուահէտէսինին 61 ինճի պէնտի մուճիպինճէ, մէզքուր իսլահաթընն, մուապզամ տէվլէթլէրին թահրիր նէզարէթինատէ օրարագ իճրա իսիդճէկի տէրխաթը իսիմէքլի, մէզքուր նօթատա խիթամ վերիլմիշ տիր։

(Ֆաբ գէ- Պօսֆօր)

ՄԻԻԹԷՆԵՎԻՅԷ

Բուսիա թէպատասընընը, տէվլայրի հիւբիւմէթի Սէնիյյէտէն պաղբարընատա օրան մէթամիպաթը ամիգ ատընը թէագիդ վէ մէսիլիեէ իթմէք իւզրէ, 1879 փեբրվար 9 թարիխլի մուահէտէյի սուլթիեէսին 11 ինճի մատաէսի մուճիպինճէ թէեսիս օրունմուշ օրան, վէ թարաֆը տէվլէթի Այիեէտէն Շուրայի տէվլէթ թանզիմատ տայիրէսի ատասընան Միհաթ պէյ էֆէնտի հաղրէթլէրի իլէ Խարիճիեէ նէզարէթի ճէլիլէսի միւշավիրի Բարնիս էֆէնտի, վէ Բուսիա տէվլէթի թարաֆընատ Խարիճիեէ նէզարէթի մէմուրլարընատ Մ. Իվանով, վէ տատվա վէքիլէրինատէն Մ. Բոսօլաթօատ մէրէ քքէպ պուրունան միւխթէլիֆ գօմիսիօնուն մուամէլաթը խիթամ պուրմագ իւզրէ տիր։ Իշգու գօմիսիօնատ 75 նէվմէթամիպաթ պէեան օրունմուշ, վէ գօմիսիօն մէթամիպաթը մէզքուրէնին պիր գըսմընը ըէտտա էյլէմիշ տիր։

Գօմիսիօնուն, իթատընա հիւքմ իթմիշ օրատզու մէպլաղընն մըզատարը 130 պին Օսմանը ղրուսընատ իսպարէթ օրուպ, գօմիսիօն գարարլարը մէճլիսի վիւքելա թարաֆընատ գատուլ օրունմուշ, վէ շիմալի հալտէ իրատէյի Սէնիյյէսինին շէրէֆսուզուրընէ պէքլէնիրմէքտէ պուրունմուշ օրատզուսնու, վէ գօմիսիօնուն հաֆթատատ իքի տէֆա, եանի չարշէնպիհ վէ ըէնչէնպիհ կիւնէրի Խարիճիեէ նէզարէթի ճէլիլէսինատ իճթիմա իթթիմէքտէ պուրունատուզունու Գուրիէ ա'Օրիան եազբէօր։

Տիւնքի կիւն Գարա աղաճատա, մէրհում Թէլեան Կարապետ ատա նամ շախսըն 13 եաշընատա պուրուն պիր չօճուզու եբյդանմագ վէ նիւզմէք իչին տէնիզէ կիրմիշ իքէն զայպ օլմուշ, վէ հէր նէ գատար էսէրինի պուրմագ իչին ըէք չօղ ատանընըմըշ խսէ տէ պուլունամամըշ տըր։

Կէչէն կիւն Գատը քէօյ խակէլէսինատ վաբօրտա պինմէք իւզրէ օրան պիր գատընին տէնիզէ տիւշիւպ զայպ օլատ զունու եազմըշ խաիք։ Մուտախասէն ատտրզրմըզ մանիմանթա կէօրէ, մէզքուրէ զայպ օլմուեբպ, վաբօրտուն թայֆէյէրինատէն պիրինին էսէրի զայրեթ վէ հիմմէթիյլէ սալիմէն գուրթարըլմըշ, վէ վաբօրտատ պուլունանլար թարաֆընատ պիր մըգտար իեատէ թօրատընըլարագ, մէզքուրէ յի գուրթարան թայֆէյէ միւքեաֆաթ օրմագ իւզրէ իթա օլունմուշ տուր։

Սէրանիքտէն եազըլըգընա կէօրէ, մէճլիսի իտարէյի միւտաեէթ աղասընատ Աթանաս էֆէնտինին տէմիր եօլ քսթասիօնունատ պուլունան սէյֆիեէսինի խրրըզարը պատարագ, տէրհալ քէյֆիեէթ հիւքիմէթէ պիլտիրիլմիշ օլատուզունատ, կէօնտէրիլէն զապթիեէլէր մէզքուրը խրրըզարը թատագիպլէ, իքիսինի գաթլ ու թէլէֆ, վէ իւչինու տախի հայեէն էլատ իթմիշլէր տիր։

Կէչէնլէրատ տախի Եունան էշգբեատընատ պիր ֆըրդա. Դաթէրին նահիեէսինի պատարագ, էհալինին մանլէրինի եազմա, վէ պիր չօգ քիմէյի տատա չբգարմըշ օրմարը իւզէրինէ, թատագիպլերի ի. չին վալի բաշա հաղրէթլէրինին պիզզաթ մըգտարը քեաֆի գուվվէթլէ օշ թարաֆա ազիմէմ էյլէտիլքլերի մէրմի տիր։

Բարլամէնթօնուն սնպատ. 4 թարիխի իճթիմանատ, խարիճիեէ միւսթէշարը սըր Ճարլը Տիլք, ազատան Մ. Դօվէնէ ճէվապ վիրէրէք, Ինկիլթէրրա տէվլէթինին կիւեա ճէպլէէն Զանագ Դալէա պօղազընը կէչմէք, վէ Իսթանպօլու թօպրա թատթմագ կիպի պիր թէքլիֆ իթմիշ օրատզուս սէօղիս եազանա չբգարմըշ տըր։

Էնտայի միւզաքերաթատա, պաշ վէքիլ Մ. Կրաքսթըն, պու միսիլու միւզաքերաթըն միւնասէպէթսիզ շէյլեր օրատզունու սէօյլէմիշ վէ միւշարիլէյհ շու վէճհ իլավէյի մագալ էյլէմիշ տիր։

«Էվրօբանընն իթթիֆագը, մէնֆաաթբերէսթիլքտէն տրի էսաս իւզերինէ միւպթէնի օրատզուգա, Ինկիլթէրրա հիւքիմէթի, մէզքուրը իթթիֆագը, պէյնի էլ տիւէլ օրան պիրիւք մէսէլէլէրին հալլ ու թէսվիեէսինէ էն զբյմէթատ թատիգատատ խաէճէք տիր։ Հիւքիմէթ, տէվլէթի Օսմանիեէնին խթիգլատիեէթինի մուհաֆազա իթմէքլէ պէրաբէր, Օսմանը վիլաեաթը իտարէսինէ պաղը իսլահաթ խախալի վազիֆիլէրէ միքելէֆ տիր, վէ մէմուլ օլունաբ քի, Պաղը Ալի, քէնտի իսթիգլալիեէթ վէ թէմամիեէթի միլքիեէսինին խաթրը իչին, մէզքուր իսլահաթընն թէմամէն վէ միւնասիպի իւզրէ իճրասընա մուֆաֆագաթ էյլէեէճէք տիր։ Բարլամէնթօ շունա թէէմին օլաղիկը քի, տէվլէթի Այիեէնին ատա էյլէմիշ օրատզուս վազիֆին իճրասընը տէվլէթի միւշարիլէյհատատ խթիհսաղ իթմէք իչին, հիւքիմէթ, հէր նէ գատար միւատէթ տիկէր տէվլէթլէրին իթթիֆագըյա չալըշըրսա, էմրի պասիրէթ վէ իհթիեաթ թարլգինատէն տատա շաշմաեաճաղ տըր։»

Վ. Ալիքմանեը 8 էյլյունկ զապէթասը, պու տէֆաքի իճրա օրունաճաղ նիւմայիշի պահրի միւնասէպէյլէ, պունատան ադամ իճրա խիմմիշ օրան տիկէր նիւմայիշլերի մուխթասարէն պէեան իթմիշ օրատզ, վէ իսէ ֆայատէն խալի օրմասրընատ, խիլատաթէն թէրճէմէ իտէրիզ։

«Ցիկէր պիր տէվլէթէ պիր շէյի եաբաբրմաեա, եախսա օշէյի եաբմագլըգատան կէրի տուրատուրմաեա, մէզքուր տէվլէթի մէճպուր գըլմագ իչին, իբի վէ եախսա տահա զիեատտ տէվլէթլէրին տօնանմալարը, իշգու տրբն իպթիսասընատ պէրի տիր, պիր խայլի տէֆա պիրէշմիշլէր տիր։ 1832 տէնէսինատ, Ֆրանսա վէ Ինկիլթէրրա տօնանմասը, Ֆիրէմէնք տէվահիլինի մուհասէրէ իթմիշ, վէ պէշ տէնէ մուգատատէմ, սուլհ վագթինատ, Ֆրանսա, Ինկիլթէրրա վէ Ռուսիա տօնանմալարը եունան էշգբեատը լեհինատ օլ տէրէճէ շիատէթլէ իճրայի նիւմայիշ իթմիշլէր տիր քի, պունատան տօյայը Նափարին մուհարէպէսի զուհուրա կէլմիշ տիր։ Ճու իբի վագբատա, եանի 1827 տէ Մօրատա վէ 1832 տէ Պէլճիգատա, հէմ միւտախէլէյի տատբէրիեէ, հէմ տախի միւտախէլէյի պահրիեէ վուգուս պուլմուշ տուր։ Պէշ տէնէ տօնրա, ժէնէրալ Ժէրար, 30,000 նէֆէր Ֆրանսըզ իլէ Անվէրս շէհրի բիշկեահընատա կէօրիւլմիշ տիր։ 1833 տէ, Եունանիսթան վէ Եունան թարաֆտարլարը ապէյհինատ օլարագ Բիրէատա իճրայի նիւմայիշ խիլատիկի կիպի, 1860 տա տախի, պիր գաչ պին նէֆէր Խրիսթիան գաթլ ու իհատ իթմիշօրան Ցիւրզիւլը ատէյհինատ օրմագ իւզրէ, Սիւրիա սէվահիլինատ նիւմայիշ վուգուս պուլմուշ տուր։ Պիրինճի վագբատա, պիր գաչ կիւն Ինկիլիզ վէ Ֆըրանսըզ ատասքիրի Եունան սէվահիլինատ չբգմըշլար, վէ իբինճի վագբատա իսէ, ժէնէրալ Պօֆօր ա'Օբոլ, միւֆրիզէսիյլէ պէրապէր ալթը այ ճէպէլի Լիպնանատա գարմըշ տըր։ Պու տէֆա իսէ, հէր նէ գատար իչլէրինատէն պաղբարը, մէսէլա Ֆրանսա, պունատան էվվէլլերի էօն տատագ քէնտիսի օլուր իբէն, պու քէրրէ մուվաֆֆաղատ գարարլարընը վիրմէզտէն էվվէլ, պիր խայլի մինտէթ իթմիշլէր իսէ տէ, նիհատէթի ճիմճէ տէվլէթլէր պիր իթթիֆագ իճրայի նիւմայիշ իթմէքլիկէ գարար վիրմիշլէր տիր։»

Իսմի Խալիֆա օլուպ, Արապ գուրանընարը թարաֆընատ եազմա իտիրմիշ օլատզունու եազմըշ օրատզուսմուշ Ինկիլիզ սէֆիրէսի հագդընատ, Թայմս օֆ Ինտիա նամ զազէթատա տիթիատէքի մէքթուպ կէօրիւլմիշ տիր։

«Խալիֆա սէֆիրէսի, Ինկիլթէրրա սանճաղընը համիլ պիր Ինկիլիզ սէֆիրէսի տիր, վէ գաղա վուգուսինատ, տէբանի էշատ վէ էմմատա իլէ տօղու օլուպ, եիւզ նէֆէր գատար տախի եօշուսու պուլունատուղու կիպի, Հինտիսթան բօսթա չանթասը տախի մէզքուր սէֆիրէ իշինատ իտի։ Կիւնտիւզ վագթը պու սէֆիրէյի եազմա իթմէք նէյյէթիյլէ, պիր ֆըրդա սիլահլը Արապլար թարաֆընատան զուհուրա կէլէն թէճրիպէ, անճագ դարթանընն մէհարէթի վէ սօղուգ գանլըլըզը սաեսինատ պաշա չբգմըշ տըր։ Լաքին պիր եօշու, վէ թայֆէսէն պիրի գաթլ օլունատուգրարը միսիլու, գարթան իլէ պաշ մաքինթամ տախի եատատանմըշլար տըր։ Պու խուսուս, մահէլլի վագբանընն ըէյիսի պուլունատուզու իհթիմալաէն օրան Ապու պինի Մէհէմմէտ ապէյհինատ ճիատէն հարէքէթ իթմէքլիկէ շիսպհէսիզ քիֆաեէթ իտէճէք տէրէճէտ պիր սէպէպ օլապիլիր։ Միսմիրէյհին գագիլէսի, տէօրթ սէնէտէն պէրի տիր հիւքիմէթմիզլիք իչինատ պուլունմագատա տըր, վէ պունատան իբի սենէ էվվէլ, գապիրէյի մէզպուրէ էֆրատը, պիր սանատալ տէրճանինատ իբի թայֆէ էօպիւրմիշլէր տիր։ Պու սանատալ եէրլի էհալիսինին օլատուզունատ վագբայի մէկքիւրէեէ տայիր պիր սէօղ կէչմէմիշ տիր։ Հալ պու քի Հինտիսթանը պիր վաբօրու տէրճունինատ պէօյլէ պիր վագբա վուգուինատ, տօղուզ նէֆէր Արապ տրբմըշլար տըր։

«Էկէրչի շու շիմտիքի վագբա շէտիսէն թէէտիպ իտիլմէզ իսէ, Ինկիլիզ վաբօրլարընը Ցէճլէ նէհրինատ սէյրի սէֆային իթմէլէրի միւմքինիլ օլաճագ տըր, զիրա, այնի խաթթ իւզէրինատ իշլեեն վաբօր գումբանեասընը կէլէճէք բօսթա վաբօրունա գարշը հիւքումա հաղրլանըլըբզընը խապէր ալմըշըզ տըր։ Մէզքուր գումբանեա 1863տէ, Մ. Լինչ վէ շիւրիքեասը թարաֆընատ թէէսսիս իտիլմիշ օլատուզու հալտէ, Ինկիլթէրրա հիւքիմէթինին հիմանէսինէ հագդլարը օլատուզու կիպի, թիթիքլերի խըզմէթլէր իգթիզասընճա, Ինկիլիզ սանճաղը իւզէրինէ գուրշուն սրգմըշ օրան Արապլարընն, էմնալինէ իպրէթ օլաճագ սուրէթատ հիւքիմանը Օսմանիեէ թարաֆընատ ճէզրան. տրբրլմալարընը թալեպ իթմէքլիկէ հագդլարը վար տըր։ Արապ շէյխլէրի, սահապը ճիւնհաեը տիմարա էօրմէկկի, վէ եախսա թաշա թուրմաեը, վէ եատա էլէրինի քէսմէյի ատէթ իթմիշլեր տիր։ Զանն օ. օլունուբ քի, պու քէրրէ տախի չուեօտա մուամէլէ իլէ իճրայի ատասլէթ իթմէլերի քէնտիլերինէ թէքլիֆ օլունաճագ տըր։ Պիր վագբէթ, մէզքուր նէհր իւզերինատ գուրանլըգ իտէնլէր, պիզիմ թօրճուլարըմըզընն թօրլարը հիմանէսի թահքընատ պուլունան Արապ բուէսասյի գապայիլի թարաֆընատ շէտիսէն թէէտիպ իտիլիրլեր իսէ։ Շիմտի իսէ, Հինտիսթան հիւքիմէթինին պիր հիւզի սէպաթսըզլըզընատ նաշի, մէզքուր գուրանըլըգ եէնիսէն պաշ գալտրրամամալը տըր։»

ԹԷԼԷԿՐԱՖ ՀԱՎԱՏԻՍԱԹ

Բաքուգա, 4 սեպտ.

Ամիրալ Սէյմուրուն թահթը գօմանատասընատ պուլունան Ինկիլիզ ատնանմասը, իբի ֆըրգաթիին վէ պիր գօրվէթատէն միւբէթթէպ օլատուզու հալտէ, պուրատա վասըլ օլտու։ Պուրատա շիմտիլիք եալընը պիր Ռուս գօրվէթի պուլունուպ, պունատա տա գարատա չբգարմագ իւզրէ իբի ֆըրգա ատքէր պուլունմագատա տըր։

Բաքիգա, 5 սեպտ.

Թթալեա ատնանմասը, ամիրալ Ֆինգաթինին թահթը գօմանատասընատ օլատուզու, վէ իբի ֆըրգաթին վէ պիր ավիզատան միւբէթթէպ պուլունատուզու թագտիրատ, պու սապահ պուրատա վիրուտ իթատ։

Պիր Բուսիա գօրվէթի վէ իբի Ինկիլիզ գօրվէթի տախի պու սապահ վիրուտ իթմիշլէր։ Ճու էնատ Բաքուգատատ օն տէօրթ գըլմա հարպ սէֆինէսի պուլունմագատատ տըր։ Ֆրանսըզ վէ Արման տօնանմալարը կէլտիրլերինատ, տէրհալ, Արնավուտլուգ սէվահիլի իւզերինատ իթթիխաղ օլունաճաղ հարատաթը ումումիեէյի գարարլաշտըրմագ իւզրէ, ամիրալ Սէյմուրուն թահթը բիսատէթինատ պիր տիվանը հարպ թէշքիլ օլունաճաղ տըր։

Բուս ամիրալը Գրէմէր Զէթինեեէ ազիմէթ իթատ։

Զարա, 5 սեպտ.

Ամիրալ Սէյմուրու համիլ օրան պիր Ինկիլիզ զըրհը սէֆինէսի վէ Թէմերէր նամ տիկէր պիր զըրհը Կրասոզաեա տախիլ օլատուր։

Պրինտիզի, 5 սեպտ.

Ֆարգօն նամ Ինկիլիզ թօր չէքէն սէֆինէսի վէ Վիգթորիա նամ Ալմանիա գօրվէթի պուրատան հարէքէթ իթմիշլեր։

Լոնդրա, 6 սեպտ.

Տէյլի Նիուս զաղէթասրնէն Սէպզէվարան ալաբղը խապերէ կէօրէ, 25,000 նէֆէր Ռուսար, նէտի կիւն Կէօրթէբէտէն եւրիւսիւքտէն սոնրա, Վիրմանա վասրլ օլմուշլար սրը։

Պէրլինտէն Մօրնինկ Բոսթ զաղէթասրնա սրթիսէքի մանիմսթ վերիւմիշ սրը.

«Տէվլէթլէր, Ինկիլիզ ամիրալընէն թալիմսթէնճա պաղբ թատիլսթ օլունմասընը թալեպ իթմիշլէր սրը։

«Խուսուսիյլէ Ավսթրիա վէ Ֆրանսա տէվլէթլէրի, Շարգտա միւշթէրէքէն պիր հարէքէթ իճրա իթմէլէրի իւզրէ, Ռուսիա վէ Ինկիլթէրրա տէվլէթլէրինէ վէսիէ վիրմիշ օլմամագ իչին, Նիւմայիշի պահրինին իճրասընա, աչրգտան աչրգա պիր հարէքէթի հարպճուեանէ իթթիխազընան սագինմագ արզուսինէ պուլունուեօրլար։»

Սիմյասան ալընան պիր թելեգրաֆնամէեէ նէզարէն, Թայմս զազէթասը, Հէրաթ շէհրինին էյուպ խան ալէյհինէ իսեան իսէճէկինի, վէ միւշարիէյհին եա Իրանա հիճրէթէթ, վէ եախսա Ինկիլիզէրէ թէսլիմէ մէճպուր օլաճաղընը զանն իսթեօր։

Մէգքիւր զազէթա, Իսթանպոլսան սրթիսէքի թելեգրաֆնամէյի սկզ լյէմիշ սրը.

«Պապը Ալի, Նիւմայիշի պահրինին իճրասընան էվվէլ, տէվլէթլէր թարաֆրընան պիր իւլթիմաթումա պէքլէեօր։»

Բարիստէն Թայմսըա կէօնտէրիլէն տիկէր պիր թելեգրաֆնամէեէ նազարէն, բրէնս սը Հօհէնլօհէ եէնտէն Արմանֆա Բարիս սէֆիրէթինէ թայեին զէլընճաճագ սրը։

Բակիւզա, 10 սեպտ.

Իքի Ռուսիա սէֆինէսի պուրաեա վիսուլ պուլտու։ Եալընըզ Ֆրանսըզ սէֆինէլէրինէ պէքլէնիլմէքտէ սրը։

ԱՄԷՐԻԿԱՅԱ ՕԱԳԼԱՆՏՅԱ ՎՈՒԳՈՒ ՊՈՒԼՄՈՒՇ ՊԻՐ ՏՐԱՄ

(Տէնվէր Նիուսիէդիրէն պուէզյէ)

«Գաեբէն բէտէրիմ պանա, զէվճէմէ աֆվ իտիպ, վէ վուգուսի հալի մէյմանէ չէգարարագ, բէզալէթի տավէթ իթմէմէքլիկիմի իսրամ էյլէսիքտէն սոնրա, մէրգում տիշճի իլէ պիր հիսապրմրզ վէ եախսա պիր պօրճուսմուզ վա՞ր մը սրը տէյի սիսալ էյլէսի, վէ պէն տախի, հէր նէ գատար օլուպ օրմատըզընը պիլէմէեօր իսէմ՝ տէ, պու ճիւմլէ իլէ, օլսա պիլէ, արթըգ էօյլէ պիր նամուսսուզ բայիմալ իթմիշ օրան ատամա պէն բարա վիրէմէմ տէտիմ, վէ պունուն իւզէրինէ մէրգուզ, խա՛յր, էօյլէ եաբմագըզդ քեսրբ ագբլ տէյիլ տիր, չինքի մէրգուզուն էլինէ, պիր սիրահ վիրմիշ օլուրսուն, վէ օլ պատէ սէնին իսլրաղ իտէճէկին էօզիւր պիր ֆայիտէյի մուճիպ օլմազ տէտի։ Պէն մէրգուզուն պու նասիհաթընը տիյնէյէրէք, քէնտիսկյէ պիրլիքտէ, էօյլէ պիր հիսապրմրզ պուլունուպ պուլունմատըզընը թահգրգ իտիպ տէ պէթիրմէք իւզրէ, մէրգուզ տիշճինին օտասընա կիթմէքլիկէ գարար վիրտիք։

«Ֆէրատաբ կիւնու պիրլիքտէ կէթտիք, պէն մէրգուզա սիսալ իթտիմ, վէ մէրգուզ տախի, էրէյիճէ պօղուլարագ, վար սրը տէտի, վէ պէն տախի տէֆթէրինէ պագմագըզընը թալեպ էյլէմիմ։ Գաեբէն բէտերիմ՝ տէ պու արատա, գավիճէ սուրէթտէ տիշճինին ումուզունա վուրարագ, Շրայարը Ֆամիլեասընին հիսապընը պագրպ պէթիրմէսինի, էմր ու պէեան էյլէսի։ Տիշճինին բէնկի սթաբ, վէ տէֆթէրինի Գարբշարրարգտան սոնրա, պէնիմ խամիմէ պիր շէյ պուլունմասընը խապէր վերտի, վէ պէն օլ վագբթ, զէվճէմին կիտիպ քէնտայէ պագարմասընա տայիր տէֆթէր թուրմամընը օրմասը չիւրհէսինէ զահիպ օլսամ։ Գանրն բէտէրիմ, հիչ պիր հիսապրմրզ գալմամընը օրմասընա տայիր պիր իսրա սէնէտի իսթէտի իսէ տէ, մէրգում քէնտայի, պունտան պիր շէյ անլամաեօր կիպի կէօսթէրրիկինտէն, քէնտայէ մախսուս պուլունան քեսրզարարան պիրի իւզէրինէ, պէն պիր իսրա սուբէթի եաղաբմ, վէ մէրգում տախի բաղի օլարագ իմզալաբ։

«Մէզքիւր քեսրբաբ ալրպ ճէպիմէ գօյտուգտան սոնրա, տիք տիք մէրգուզուն եիւզիւնէ պագարագ, «Տիւն ագշամ, Ալիս սոգաղընատա վագը 1164 նիւմէրօրու խանէսէն, կիզլիճէ չէրգան տաէմ, սիզ տէյի՞լ մի խանիզ» տէյի սիսալ էյլէսիմ, վէ պատէհա, մէրգուզուն սիւքիւթի իթթիխազ էյլէսիկինի կէօրսիւքտէ, իլսէյի մէգալ իտէրէք, «Ճէվա՛պ վիրինիզ, մանսիէօ, ճէվա՛պ վիրինիզ» տէտիմ. վէ մէրգում տախի, ճիւզիճէ թէրէտտիւտ իւզրէ պուլունտուգտան սոնրա, ատատգրրը արատընան սէօյլեեէրէք, «Խա՛յր» ճէվապընը վերտի։ Պունուն իւզէրինէ պէն, «Մանսիէօ, սիզ պիր քեսրզ՝սպինիզ, զերա, սատթ ատգուզտան պիր աղ սոնրա խանէմտէն չէգան սիզ իսթինիզ։ Պունու էյի տէրիսմէքը իթմէլսինիզ. վէ պիր տահա օլ թաբաֆլարա տեադ պատմամալըսընըզ. էկէր պիր տահա զէվճէմ իլէ գօնուշտուլունուզու, վէ եախսա հաթթա եիւզիւնէ տաղրու պագարզընընզը կէօրիւր իսէմ, պիլմիշ օլմալըսընըզ քի, պէյնինիզի հավաեա ամատամ պէն բարա վիրէմէմ տէտիմ, վէ պունուն իւզէրինէ մէրգում, խա՛յր, էօյլէ եաբմագըզդ քեսրբ ագբլ տէյիլ տիր, չինքի մէրգուզուն էլինէ, պիր սիրահ վիրմիշ օլուրսուն, վէ օլ պատէ սէնին իսլրաղ իտէճէկին էօզիւր պիր ֆայիտէյի մուճիպ օլմազ տէտի։ Պէն մէրգուզուն պու նասիհաթընը տիյնէյէրէք, քէնտիսկյէ պիրլիքտէ, էօյլէ պիր հիսապրմրզ պուլունուպ պուլունմատըզընը թահգրգ իտիպ տէ պէթիրմէք իւզրէ, մէրգում տիշճինին օտասընա կիթմէքլիկէ գարար վիրտիք։

«Մէրգում, եանի պանդա եաղընճբրը, քէնտի գաեբէն բէտէրիյէ իթմիշ օլուգլարը եօլճուլուգլարը, վէ մէրգուզուն քէնտայէ տէֆի զամ իթտիրմէք իչին իզհար էյլէտիկի զայրէթլերի նագլ ու պէեան էյլէսիկի սբրատա, պիր ըվօրվըբ սատթն ալմագ իսթէմէմէնէ տայիր զուհուրա կէլմիշ օլան նէյէթ ու էֆքարընը տախի, անպաթարմրմշ սրը, չէյլէ քի, հէր նէ գատար պիր ըվօրվըբ ալմշ իսէ տէ, զէվճէսի, պիր թագըմ ֆէնալըգլարա չէգբշարագ, քէնտայի ալէմէ բէզիլ իթմէմէսի զրմնբնատա բէճաբար իթմիշ օլուզունատան, կիտիպ մէզքիւր ըվօրվըբը կէրի վիրմիշ, վէ բարասընը տա կէրի ալմշ սրը։

«Վէ մէրգում, հիքեայէսինէ, շու աթիսէքի սուբէթտէ տէվամ իթմիշ սրը.

«Լաքին, ֆամիլեամն ըրզընա գատա իտիպ, վէ չօճուգլարընին նամուսլարընը բայիմալ իտէն պիր ատամին իգամէթ իթմէքտէ օլտուգու պիր մահէլլատէ իգամէթ իտէպլիմէքլիք ալթրգ պէնիմ իչին միմքին օլամաեըպ, վէ հէր տագբգա պիր ըվօրվըբ ալմագլրգ թէֆէքքիւրիւ, ֆիքրիմի վէ գիհնիմի գավրամագտա պուլունտուզունատան, նիհայէթ ույգու վէ բահաթմը զայպ իտէրէք, կիտիպ պաշդա պիր տապանճա սաթթն ալրմ. վէ Սան Ֆրանչիսգօտան սատթ տէօրթ գաթթրը իլէ ավտէթիմտէ, զէվճէմ իլէ քէրիմէմին եօրումա պէքլէմէքտէ օլուգլարընը կէօրսիւքիւմտէն, մէրգումէյէ, պիրլիքտէ տիշճինին օտասընա կիթմէքլիկի թէքլիֆ վէ իպրամ էյլէսիմ, վէ մէրգում հէր նէ գատարագ զէվճէմին կիտիպ քէնտայէ պագարմասընա տայիր տէֆթէր թուրմամընը օրմասը չիւրհէսինէ զահիպ օլսամ։ Գանրն բէտէրիմ, զէվճէմ ալմամագ իչին, «Ամմա՝ն, բէճա իսէրիմ, հայտէ էվվէլա էվվէ կիտէլիմ, Ալիսի պըրագալմասա, էկէր իսթէր իսէնիզ, եինէ կէլէլիմ», տէմիշ իսէ տէ, տագա տինէմմիշիմ տիր։

«Մէրգում տիշճինին օթուրուզու խանէնին պիրինճի գաթընա չրգտըրմրզտա, տայիրէսինին պիրինճի գաբուսուսնու աչմրշ, վէ օրատա քիմսէ պուլունմատըզընը կէօրտիւկիւմտէ, իքինճի գաբուեու տախի աչմրշ, վէ զէվճէմէ, իչերի կիրմէսինի իշար իթմիշ, վէ պատէհու գաբուեու գաբամրշըմտրր. օլ վագբթ Էրֆէվի մէյտանէ չրգմրշ, վէ պիրի կէօրիւր կէօրմէզ շաշբրա գալմրշ սրը։ Վէ պէն մէրգումա, քէնտայէ սէօյլէյէճէկիմ վար խաուկինի սէօյլէտիկիմտէ, գաբուեու արդատան գաբաթմրշտրր։ Օլ վագբթ, մէրգում տօղրու իլէրուլէյէրէք, «զէվճէմի պաշտան չրգարան սիզսի՞ զ, էօյլէ տէյի՞լ մի» տէտիքտէն սոնրա, մէրգում ճէվապ վիրմէյէրէք կէօղլերի էօնինէ պագմատա պաշլատըզընտան, «Ճէվա՛պ վիրինիզ, էօյլէ տէյի՞լ մի» տէտիկիմտէ, պաշընը եօգարը գալարբարագ, սէօնտէ պիր գօրգուէսերի պուլունուզու թագտիրտէ. «Էվվէթ, պէն խամ» տէյի ճէվապ վերմիշ սրը։

«Ալմըգ օլ սէմ, օլ պապատէ հիչ պիր շիւբհէմ գալմատադ ֆիքրիմ բահաթընտրզընատան, «Նէ գատար ալշագ վէ մէքրուհ պիր ատէմ իմիշսինիզ սիզ քի, պէնիմ օրատա պուլունմատրզմ վագբթատա խանէմէ կիրերէք, զէվճէմի պաշտան չրգարմագլրզը իրթիքատագ էյլէմիշսինիզ, մնատամ քի սիզ, պէնիմ չօճուգլար տահիպի օլուզուզմու պիլմիկինիզ թագտիրտէ, պու խապատաթը իճրայէ ճիւրաթ իտիպ վէ ճայիզ կէօրմիշսինիզ սիրը. իմտի, մանսիէօ, օլ ջրզնա գատա իթթիկինիզ զէվճէմ նէզտինտէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, մէրգումէտէն բարատն տիլէմէլիսինիզ» տէտիկիմտէ, մէրգում անինտէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, վէ քէմալի իզթիրապը տէրուն իւզրէ սէօյլէյէրէք, «Ըէճա՝ իսէրիմ սիզ մատամ, վէ ատիվընընզը տիլէրիմ» տէմիշ տիր. վէ մէրգում տախի, բէք սատէ սուբէթտէ պիր ճէվապ վիրէրէք, «Տէյիլ պէնտէն, իլլա գօճամտա՝ն ատիվըզ տիլէմէլիսինիզ» տէմիշտիր։ Մէրգում պունուն իւզէրինէ, կէօղլերինի պատա սօղրու չէվիրէրէք, նիհայէթ ույգու վէ բահաթմը զայպ իտէրէք, կիտիպ պաշդա պիր տապանճա սաթթն ալրմ. վէ Սան Ֆրանչիսգօտան սատթ տէօրթ գաթթրը իլէ ավտէթիմտէ, զէվճէմ իլէ քէրիմէմին եօրումա պէքլէմէքտէ օլուգլարընը կէօրսիւքիւմտէն, մէրգումէյէ, պիրլիքտէ տիշճինին օտասընա կիթմէքլիկի թէքլիֆ վէ իպրամ էյլէսիմ, վէ մէրգում հէր նէ գատարագ զէվճէմին կիտիպ քէնտայէ պագարմասընա տայիր տէֆթէր թուրմամընը օրմասը չիւրհէսինէ զահիպ օլսամ։

«Մէրգում, եանի պանդա եաղընճբրը, քէնտի գաեբէն բէտէրիյէ իթմիշ օլուգլարը եօլճուլուգլարը, վէ մէրգումէն քէնտայէ տէֆի զամ իթտիրմէք իչին իզհար էյլէտիկի զայրէթլերի նագլ ու պէեան էյլէսիկի սբրատա, պիր ըվօրվըբ սատթն ալմագ իսթէմէմէնէ տայիր զուհուրա կէլմիշ օլան նէյէթ ու էֆքարընը տախի, անպաթարմրմշ սրը, չէյլէ քի, հէր նէ գատար պիր ըվօրվըբ ալմշ իսէ տէ, զէվճէսի, պիր թագըմ ֆէնալըգլարա չէգբշարագ, քէնտայի ալէմէ բէզիլ իթմէմէսի զրմնբնատա բէճաբար իթմիշ օլուզունատան, կիտիպ մէզքիւր ըվօրվըբը կէրի վիրմիշ, վէ բարասընը տա կէրի ալմշ սրը։

«Վէ մէրգում, հիքեայէսինէ, շու աթիսէքի սուբէթտէ տէվամ իթմիշ սրը.

«Լաքին, ֆամիլեամն ըրզընա գատա իտիպ, վէ չօճուգլարընին նամուսլարընը բայիմալ իտէն պիր ատամին իգամէթ իթմէքտէ օլտուգու պիր մահէլլատէ իգամէթ իտէպլիմէքլիք ալթրգ պէնիմ իչին միմքին օլամաեըպ, վէ հէր տագբգա պիր ըվօրվըբ ալմագլրգ թէֆէքքիւրիւ, ֆիքրիմի վէ գիհնիմի գավրամագտա պուլունտուզունատան, նիհայէթ ույգու վէ բահաթմը զայպ իտէրէք, կիտիպ պաշդա պիր տապանճա սաթթն ալրմ. վէ Սան Ֆրանչիսգօտան սատթ տէօրթ գաթթրը իլէ ավտէթիմտէ, զէվճէմ իլէ քէրիմէմին եօրումա պէքլէմէքտէ օլուգլարընը կէօրսիւքիւմտէն, մէրգումէյէ, պիրլիքտէ տիշճինին օտասընա կիթմէքլիկի թէքլիֆ վէ իպրամ էյլէսիմ, վէ մէրգում հէր նէ գատարագ զէվճէմին կիտիպ քէնտայէ պագարմասընա տայիր տէֆթէր թուրմամընը օրմասը չիւրհէսինէ զահիպ օլսամ։ Գանրն բէտէրիմ, զէվճէմ ալմամագ իչին, «Ամմա՝ն, բէճա իսէրիմ, հայտէ էվվէլա էվվէ կիտէլիմ, Ալիսի պըրագալմասա, էկէր իսթէր իսէնիզ, եինէ կէլէլիմ», տէմիշ իսէ տէ, տագա տինէմմիշիմ տիր։

«Մէրգում տիշճինին օթուրուզու խանէնին պիրինճի գաթընա չրգտըրմրզտա, տայիրէսինին պիրինճի գաբուսուսնու աչմրշ, վէ օրատա քիմսէ պուլունմատըզընը կէօրտիւկիւմտէ, իքինճի գաբուեու տախի աչմրշ, վէ զէվճէմէ, իչերի կիրմէսինի իշար իթմիշ, վէ պատէհու գաբուեու գաբամրշըմտրր. օլ վագբթ Էրֆէվի մէյտանէ չրգմրշ, վէ պիրի կէօրիւր կէօրմէզ շաշբրա գալմրշ սրը։ Վէ պէն մէրգումա, քէնտայէ սէօյլէյէճէկիմ վար խաուկինի սէօյլէտիկիմտէ, գաբուեու արդատան գաբաթմրշտրր։ Օլ վագբթ, մէրգում տօղրու իլէրուլէյէրէք, «զէվճէմի պաշտան չրգարան սիզսի՞ զ, էօյլէ տէյի՞լ մի» տէտիքտէն սոնրա, մէրգում ճէվապ վիրմէյէրէք կէօղլերի էօնինէ պագմատա պաշլատըզընտան, «Ճէվա՛պ վիրինիզ, էօյլէ տէյի՞լ մի» տէտիկիմտէ, պաշընը եօգարը գալարբարագ, սէօնտէ պիր գօրգուէսերի պուլունուզու թագտիրտէ. «Էվվէթ, պէն խամ» տէյի ճէվապ վերմիշ սրը։

«Ալմըգ օլ սէմ, օլ պապատէ հիչ պիր շիւբհէմ գալմատադ ֆիքրիմի բահաթընտրզընատան, «Նէ գատար ալշագ վէ մէքրուհ պիր ատէմ իմիշսինիզ սիզ քի, պէնիմ օրատա պուլունմատրզմ վագբթատա խանէմէ կիրերէք, զէվճէմի պաշտան չրգարմագլրզը իրթիքատագ էյլէմիշսինիզ, մնատամ քի սիզ, պէնիմ չօճուգլար տահիպի օլուզուզմու պիլմիկինիզ թագտիրտէ, պու խապատաթը իճրայէ ճիւրաթ իտիպ վէ ճայիզ կէօրմիշսինիզ սիրը. իմտի, մանսիէօ, օլ ջրզնա գատա իթթիկինիզ զէվճէմ նէզտինտէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, մէրգումէտէն բարատն տիլէմէլիսինիզ» տէտիկիմտէ, մէրգում անինտէ տիզ իւզէրինէ կէլէրէք, վէ քէմալի իզթիրապը տէրուն իւզրէ սէօյլէյէրէք, «Ըէճա՝ իսէրիմ սիզ մատամ, վէ ատիվընընզը տիլէրիմ» տէմիշ տիր. վէ մէրգում տախի, բէք սատէ սուբէթտէ պիր ճէվապ վիրէրէք, «Տէյիլ պէնտէն, իլլա գօճամտա՝ն ատիվըզ տիլէմէլիսինիզ» տէմիշտիր։ Մէրգում պունուն իւզէրինէ, կէօղլերինի պատա սօղրու չէվիրէրէք, նիհայէթ ույգու վէ բահաթմը զայպ իտէրէք, կիտիպ պաշդա պիր տապանճա սաթթն ալրմ. վէ Սան Ֆրանչիսգօտան սատթ տէօրթ գաթթրը իլէ ավտէթիմտէ, զէվճէմ իլէ քէրիմէմին եօրումա պէքլէմէքտէ օլուգլարընը կէօրսիւքիւմտէն, մէրգումէյէ, պիրլիքտէ տիշճինին օտասընա կիթմէքլիկի թէքլիֆ վէ իպրամ էյլէսիմ, վէ մէրգում հէր նէ գատարագ զէվճէմին կիտիպ քէնտայէ պագարմասընա տայիր տէֆթէր թուրմամընը օրմասը չիւրհէսինէ զահիպ օլսամ։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Մաթէէոսի ֆի ալամ զազէթասրտա օգտնատուգունա կէօրէ, Երուսաղէմ բաթրիկի եսայի սրբազան հաղրէթլէրի աղբրճա քէյֆսիզ օլատուզունատան, հէքիմլէրին թէրթիպի իւզէրինէ Պէյրութա ինսիրիլմիշ սրը։

* * *

ՍԻՎՐԻ-ՀԻՍԱՐՏԱՆ ՄԷՐԹՈՒՊ

21 օգոստ. 1880

Խմբագիր,

Շատ ժամանակէ ի վեր Սիվրի-հիսար գիւղաքաղաքիս անունը գըրեթէ անծանօթ էր Պօլսեցւոց, բայց այս վերջին տասն տարուան մէջ յաճախ իւր անունը լրագրոց մէջ փայլ գտնալ սկսած է, ասանք ընդհանրապէս տեղացի Հայոց արդի ցաւալի կացութիւնը կը ցուցանէին, քան թէ նախանձելի վիճակն, վասն զի կարծես ճախորդութեան ատաղն տակաւին իւր զէնիթն կը յառաջանայ, աղդի աղդի թշուառութիւնք նորանոր ծագումներ կառնեն, արդեօք ե՞րբ պիտի մոռցուին այն անհամար տառապանք յորում ենթակայ եղած են դժբաղդ Սիվրի-հիսարցիք այսքան ժամանակէ ի վեր, իւր տկար ձայնի արձագանքն տակաւին իւր սահմանաց մէջ կը կորուսի, խոցոտեալ սրտեր տակաւին անբուժելի են, և արտասուալից աչեր անմխիթարելի, լեռնակուսակ ալեաց նման վշտաց շարունակական շարք մը յաջորդաբար անդունդին մէջ կը խորասուզեն զինքն, և օգնութիւն գտնելի յուսահատ շնչասպառ կը հեծէ բաղդին լսանին տակ։

Ակէ եօթն տարի առաջ ոարտաֆելի ոսվ մը իւր երկիրն պատեց, այս ճիւաղին զոհ եղան անթիւ ոչխարներ, եզեր և կովեր որք ամբողջովին տեղացւոց տպրուստի միակ միջոցն էր, տակէ ի զատ ծախուեցան տան ամեն կոհ կարասիք ամ մը պիտի համար։ Առատութեան աւուր արշալոյն դեռ մթապատ էր, երբ սոսկալի կրակ մը բոլոր տուներն աւերակ դարձուց և ատոնց մէջ կային հրոյ ճարակ եղող երեք ահագին վարժարաններ որոնք ազգին ապագայ լուսաւորութեան յոյս տածող միակ միջոց լինելով յօդս ժայթքեցան, բայց այս վերջն երեք տարի վերջն բաժեցաւ ըստ ձեռամբ Մեծ. Մ. Ցաղկը էֆէնտի Ներսէսեանի որ մեծ սկզբ գումարով մը գիւղաքաղաքիս կեդրոնը անմոռանալի յիշատակ մը կառոյց ուր 300 էն աւելի մանկտիք ուսման կը պարապին ընդանօրինութեամբ Մեծ. Խաչիկ էֆէնտի Ուզուրիկեանի, որուն անխոնջ աշխատութիւնն և մանկանց յառաջադիմական քայլերն Սիվրի-հիսարցիին սրտին մէջ պանծալի ապագայ մը ունենալու յոյսն կարծարձեն։ Տակաւին կրակն իւր հուրիզոնին վրայ կը միար երբ թղթադրամներու տհաղին կորուստ մը երրորդ բեռ մ՝ալ իւր շղակն աւելցուց. տակէ ալ հաղիւ թէ զբաղեն վեր առեր էր յանկարծ ասատիկ ձմեռ մը առաջուան սոսի կոտորածին փայլ տուաւ և նոյնպէս կորուեցան ամեն անասունք, չորրորդն հինգերորդի յաջորդեց և անասունի մարմին բոլոր դաշտի հունձքերն մինչեւ իսկ ծառերն լափեց և ժողովրդեան վրայ թափեց ապէտք մը որ ամենէն վատթարագոյնն է, բայց գոհութիւն Աստուծոյ որ այս կորուստն միայն մերձակայ վեցերրորդ մը, որ է տնապահովութիւնք ճանապարհաց, գրեթէ ամեն օր զանազան աւազակութիւնք տեղի կունենան Զէրքէզաց և գաղթականաց ձեռօք, վասն զի Սիվրի-հիսարցւոց հարիւրին ինսունը գիւղերու մէջ պանդուխտ լինելով աւելի ենթակայ են ճանապարհին վրայ կողոպտուիլ քան թէ գիւղաքաղաքիս մէջ, Գանը բունար կոչուած տեղն անցեալ օր ելք Տաճիկ ուղևորք և Սիվրի-հիսարու համար բեռնաւորեալ կառաւան մը կողոպտուեցան. շաբաթ մը առաջ նոյն տեղն երկու Տաճկաց մեռեալ դիակներ գտնուեցան. վերջապէս ասոնց նման դէպք հանապազօրեայ իրողութիւններ են։

Տարիէ մը ի վեր գիւղաքաղաքիս մէջ աւազակութեամբ ստակ առնելու զրմանալի մի նոր դրութիւն մը երևան եկած է. այս դրութեան գործադրութեան առաջին փորձն անցեալ տարի Հայու մը եղաւ՝ որն որ լրագիրք հրատարակեցին, այսինքն հաճի Կարապետ անուն հնգետասնամեայ երիտասարդն խուժ մը գաղթականաց ձեռքն անցնելով 350 ոսկի պահանջեցին և տրուեցաւ, յետոյ հաճի Սարգիս անուն անձ մը նոյնպէս նոցա ձեռքն իյնալով 100 ոսկի կը վճարէ հանդերձ բաղում չարչարանօք. ահա այս շաբաթ կը պատահի երրորդ մը որ յիրաւի ամենէն սրատաճմիկն է. Զորագեան Պօղոս անուն բնիկ Հայ մը առեւտուրի առթիւ գիւղ գացած միջոցին ուրիշ աւազակաց խմբակի մը որն կը լինի. աւազակք իւր քովն գտնուած քսան ոսկիէն՝ ապրանքէն և ձիէն զատ, կը կապեն խեղճն և ահագին կրակ մը վառելով ճառկատն կը նստեցնեն և կսպառնան այրել, եթէ 1000 ոսկի չվճարէ. ամեն տեսակ սղր, կած, աղաչանք և պաղատանք չեն կրնար քարասիրտ անգութներն մեղմացնել. մի և նոյն ժամանակ դժբաղդին լաթերն կսկսի բռնկիլ, նոյնպէս երեսն և գլխուն մազերն, տակաւին սղոսմելին յուսահատ իւր չքաւորութենէն, կը խոստանայ իւր միակ որդին տալ փոխարէն իրեւ պատանդ, այլ ի զուր, անգութներն ևս առաւել կը սաստկացնեն բոյն և կսկսին նաև զանակոծել. այսչափ անթիւ չարչարանք և նեղութիւնք ակամայ կտրիպեն երիտասարդն որ 400 ոսկի տայ թէպէտ անկարող. այս գումարը մասամբ իւրք վայրենիներն գոհացնելով, միայն կրակի բոցէն կազատեն խեղճն, և անոնցմէ երկուքն կերթան յիշեալ գումարն Սիվրի-Հիսար գանուող բնանիքէն պահանջել մէկու մը միջոցաւ. իսկ սոցա միւս ընկերն ալ քնոյ մէջ ընկղմելով, վերոյիշեալ դժբաղդ Պօղոսն փախչիլ կը մտադրէ և իսկոյն կատարելով՝ գետի մը եղերքն խոր ճահիճին մէջ բոլորովին կը թաղուի. աւազակք կը վերադառնան, և կատղելով այսպիսի յանդգնութեան մը վրայ՝ մինչև գիշեր ճահիճին ամեն կողմն կը փնտռեն և չկրնալով իւրեանց սրան ձեռք ձգել՝ խուճապաւ կը մեկնին, որպէս զի չըլլայ թէ Պօղոս գիւղ հասնելով զօրութեամբ վրանին գայ. այսպէս թշուառ Պօղոս մաղս պուր կաղատի վայրենեաց ճիրաններէն, և մեռակայ գիւղ մը երթալով՝ ձի մը կը վարձէ և անմիջապէս յաղթանակաւ բայց կնամեռ Սիվրի-Հիսար կը դառնայ, գոհ 20 ոսկին, ձին և ապրանքն կորուսանելուն։

Ահա, խմբագրապետ Տէր, արդեօք ո՞րչափ հոգիներ այսպիսի անկարագրելի և սոսկալի մահուամբ կը կորնչին՝ որոնց սրտաղեաց գոյժն, նոյն իսկ գիւղաքաղաքիս մերձակայ սահմաններէն անդին չանցնիր. ահա՛ այսպէս է վատաբաղդ Սիվրի-Հիսարցւոց ներկայ վիճակն, վիճակ մը՝ որ միայն իրենիններուն ծանօթ է։

Հաճեցէք, խմբագիր Տէր, հրատարակել ձեր պատուական լրագրոյ մի անկիւնն՝ այս խակ գրչիս ծնունդն եղող երկտող գրութիւնս, և ընդունելով խորին յարգանաց հաւատն։ Մնամ՝

* * *

Պայէատէ քի մէքթուպատա իշար օլունան դատբրրգլար, միլք ու միլէթին խարապընը մուճիպ օլուճու չէյլեր օլատուզունատան, հիւքիւմէթի Սէնիյյէնին նաղարը տիգգաթ վէ ինայէթինի տավէթ իտէրիզ։

ԻԼԱՆԱԹ

Էվդաֆը հիմանուն խաղինէսինտ, մահլուրթի տայիրէսինտ, պէհէր կիւն միւզայիտէլերի իճրա օրունմադտա օրան ամի իւղ զիբը մահլուրթը, իչպու պին իլի եիւղ ատգասան եէտի սէնէսի չէհրի չէվվալը չերիֆինին ալթընճը ճիւմատա իրթէսի կիւնիւնտէն իթիպարէն, չէհրի մէզքիւրան ատգուզունճու ատլը կիւնիւ ատատի ալթքտան ատգուզ պուչուզա զատար միզայիտէլերինէ խիթամ վիրիլէճէկինտէն, ատիֆ իւղ զիբը տէօրթի կիւն միւտատէթի զարֆընատա, պէտէլթը մուզարբերէլերի իւղերինէ զամմի իլէ թալիպ օլմընը, ուսուլինէ թէվֆիզատն, պէտէլի մուխամմէնինին աչերինէ միւտավի մէպլաղը, թէէմին ագճէսի նամբ յրա, տայիրէ յի մէզքիւրէ յէ կէթիրափիլէրի հալտէ, պէ ղէրի թուրթուլանաղը վէ միւտատէթի իրան մինդապիյէ օրտու զու կիւն զարարախատէլերի քէշինտէ գրլընճաղը, դաթիէն իրան օրունուբ (1)։

. . . 360,000 . . 150,000 Տէրսէատէթտէ տուխան կիւմիւկիւ իսկէրէսի իթթիխատինտէ վագը 695 զիրա թուշճը իսկէրէսի մահէրլինին, 300 զիրա մահէրլի, մահլուրտէն, վէ պագը 395 զիրա մահէրլի, միթէսարրըֆըլարը թարաֆընատան ֆիրատի օրունճաղը։

. . . 40,000 . . . . Դաբանը տագրդ խարիճինտէ, բիեատէ խակէրէսի իթթիխատինտէ վագը, պէր մուճիպի խարիթա պի հիսատ թէրպլի 106 զիրա պիր գրթա արատյի խալիէնին պիթիրինիւ։

. . . 625,100 . . . . Տէրսէատէթտէ, Ֆէնէր խակէրէսինտէ Դրլ պուրնու նամ մահէրլատ, պէր մուճիպի խարիթա, պիհիսատ թէրպլի 6251 զիրա մահէրլին պիթիրինիւ։

. . . 110,000 . . . . Դուլէ դաբաուանատա, Պէտրէատին մահէրլէսինտէ, Եաշմագ ճէյրան ճատատէսինտէ, Դայլէ սոդատրնատա, պէր մուճիպի խարիթա, 554 զիրա պիր գրթա արատանին պիթիրինիւ։

. . 4 . . 75,000 . . . Պէյօղլուանատա, Այթընճը տայիրէ դարշբաշնատա վագը, պէր մուճիպի խարիթա, 250 զիրա պիր գրթա արատյի խալիէնին պիթիրինիւ։

. . 5 . . 75,000 . . . Վէ եինէ մահէրլի մէզբիւրատ, պէր մուճիպի խարիթա, 250 զիրա պիր գրթա արատյի խալիէնին պիթիրինիւ։

. . 6 . . 75,000 . . . Վէ եինէ մահէրլի մէզբիւրատ, պէր մուճիպի խարիթա, 250 զիրա պիր գրթա արատյի խալիէնին պիթիրինիւ։

. . 7 . . 75,000 . . . Վէ եինէ մահէրլի մէզբիւրատ, պէր մուճիպի խարիթա, 250 զիրա պիր գրթա արատյի խալիէնին պիթիրինիւ։

. . 8 . . 75,000 . . . Վէ եինէ մահէրլի մէզբիւրատ, պէր մուճիպի խարիթա, 250 զիրա պիր գրթա արատյի խալիէնին պիթիրինիւ։

. 9 . . 75,000 . . . Վէ եինէ մահէրլի մէզբիւրատ, պէր մուճիպի խարիթա, 250 զիրա պիր գրթա արատյի խալիէնին պիթիրինիւ։

. . 10 . . 75,000 . . . Վէ եինէ մահէրլի մէզբիւրատ, պէր մուճիպի խարիթա, 250 զիրա պիր գրթա արատյի խալիէնին պիթիրինիւ։

. 11 . . 75,000 . . . Վէ եինէ մահէրլի մէզբիւրատ, պէր մուճիպի խարիթա, 250 զիրա պիր գրթա արատյի խալիէնին պիթիրինիւ։

. . 12 . . 113,700 . . . Վէ եինէ մահէրլի մէզբիւրատ, պէր մուճիպի խարիթա, 250 զիրա պիր գրթա արատյի խալիէնին պիթիրինիւ։

127 . . 5,000 . . 5,000 Դարաթատա, Ճամիի ճէսիա մահէրլէսինտէ, Ֆէրմանէճիլէր օզդաղընատա քեսին, 7 զիրա վէ 6 բարմադ պիր պաղ ֆէրմանէճի սիւքքեանընին միլքիլէ, դալէյի զէմին մահէրլինին պիթիրինիւ։

353 վէ 351 վէ 359 . . 875 . . 900 Դօճա Մուսթաֆա բաշա մահէրլէ վէ ճատատէսինտէ, 180 զիրա արատատա մէպնի 2 գրթա սիւքքեան արատաբյրա, 50 զիրա պիր պաղ սիւքքեանընին բուլ հիսատէրլի։

. 10 . . 6,000 . . 3,500 Զարշուլի քէպիրատ, Մէբէթճի խանը տէբուտնինտէ, ֆէվզանի զրրդ զիրա արատատա մէպնի, չէհրիյէ 50 զբ. քիրալը պէր պաղ օտա կէտիկի։

Մուհաճիրէթ լիրայի օսմանի օլարաք

465 լիրա Թըրհալա սանճաղընատա, Զաթալճա գազասընատա քեսին պէյլիք չաբը։

1,400 » Թըրհալա սանճաղընատա, Զաթալճա գազասընատա քեսին Տավուտլու քէօյիւ։

600 » Թըրհալա սանճաղընատա, Զաթալճա գազասընատա քեսին Գալըտտա գրյլաղը։

95 » Թըրհալա սանճաղընատա, Թըրհալա գազասընատա քեսին Զէվլանը հիսատ յի մահլուլէսի։

16 » Թըրհալա սանճաղընատա, Թըրհալա գազասընատա քեսին Լաշթի հիսատ յի մահլուլէսի։

2940 » Թըրհալա սանճաղընատա, Ղօյօտ գազասընատա քեսին Ղօյօտ տէնիզ մահէրլի։

1100 » Թըրհալա սանճաղընատա, Էրմիյէ գազասընատա քեսին մալիմ իւլ Էսամի գըյլաղլար։

Թէգարրիւր խաէճէք մուտճճէլէլերի, մաաշաթը զաթիյէ վէ ճիհաթը տայիրէատէն հիչ պիր կիւնա մանթուպաթ իլէ մահտուպ օրունմաերպ, բէչինան վէ այնէն, Մալիյէ խաղինէսինէ, վէ եախօտ նէզարէթի ճէլիլէյի մալիյէնին էմր իսէճէկի մահէրլէ թէսլիմ օրունմադ չարթը յրա, պպէտտէ մուհարրեր իւլ Էսամի մահէրլէր հիզալարընատա մուրագդամ մուտճճէլէլեր իլէ, պրը պրը մահէրլի, թալիպլերի իւղերլերինտէ օրուպ, հուլալ իսէճէք չէհրի իլուլուն տէօրախունճիւ բէնճէնպիհ կիւնիւ, ատատի տէօրթատ, խաղինէճէ, թէլէկրաֆյա միւզայիտէլերի պիլ իճրա, օ կիւն դարարը դաթիլերի վիրիլէճէկինտէն, պունդարբն մուտճճէլթաթը մէզքիւրէտէն զիւատաէսիյլէ թէֆվիզինէ ֆարիպ օրանդարբն, փագթի մէզքիւրատ պէհէմէհալ, խաղինէ յի միչարիլէյհա վարիատաթ իտարէ յի ուսմանիյէսինտէ հազրը պուլունմադրը իլան օրունուբ։

ՕԳՈՒԵՈՒՆՈՒԶ

Մ. Վ. Ծանրին 1867 սէնէսինտէ Թէէսիս իլէտիկի «Շէմս» նամ մէշհուր էճզախանէսի, պու սէնէ մայիս 5 տէ միհթէրլէք օրմուշ իսէ տէ, սահիպլինին մ. հարթինէ լայըգ պիր թարզատա վէ տահա միւնթազամ վէ միքէմմէլ սուրէթտէ պու տիֆա էնդատն թէէսիս վէ քիչատա օրունմուշ տուր։

Մուտլէճաթը թըպկիյէ, էտէվաթը ճէրրահիյէ, ըթբրկյաթի (բարֆիմբրի), վէ ատյիր պիլ ճիւմլէ էճզա վէ էմթատա էվլօրատան եէ ի կէթիրտիմիշ տիր։ Մէզքիւր էճզախանէտէ ըէչէթատար իւրաթէ իճրա օրունուբ, վէ իլաճլար պէօյիւք տիգդաթլա եա ըլըբ։

Թօղատան միւպայես Լիչիւն Մ. Վ. Ծանրինին Սթամպօլտա Պաղչէ գարուսունտա ճէլալ պէյ խանընտաքի մաղազատա պագը օլուպ, թաշրա իչիւն գամիսիօնլար մէզքիւր մաղազատա գասուլ օրունուբլար։

Բուսճուգտաքի չիպսի բէք մուքէմմէլ վէ միւնթազամ սուրէթտէ պուլունմադտա տրը։

1852 սէնէսինտէ Պէյօղլուանատա տօղրու եօլտա թէէսիս օրունմուշ օլան 77 նիւմրօլու Ծանրի էճզախանէսի տախր մումիկիյհ Մ. Վ. Ծանրինին մախտումը տիրօմատը Ճիմիթ Տօղթէօր Յ. Ծանրի թարաֆընտան իտարէ օրունմադտա տրը։

Մ. Ծանրին էտիր. էտէ տէ էճզաճը տիւքքեատը վէ Պէյօղլուանատա քիմեախանէսի վար տրը։

Տօղթօր Կոմիտատ Օրմանեան էֆէնտի, Եվվելքի կիպի, Մ. Ծանրինին Իսթանպուլտաքի էճզախանէսինտէ տատթ իւչտէն տօգուզա գատար պուլունուպ, խատթալարը գապուլ իտէճք տիր։ Ֆիյաթլար բէք էհվէն

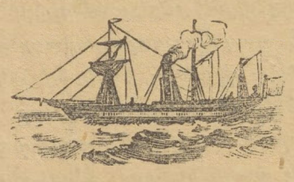

Ժ. ՖԼՕՐԻՕ
ՎԱՐՕՐ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ
ՍԼՅՈՒՐԻ ՍԼՖԱՑԻՆԼԻԼԻՐԻ

Մէզքիւր զումբանեա վարօրրը, տօղրուճա Բալկիմսեա, վէ Լիւ-Եօրգա կի մէք լուզլէ, սեպտեմբեր 20 տէ, պ ուրատան հարքէթ իտէճքյէր տիր։

Նու պապտէ մալիմաթը լազմէ ալմագ իսթէյէն զաթիրը, Գարաթատա, Ամմատ էտէ վագը, մէզքիւր զումբա եա ը Սէնէցիեասընա մի բարատաթ խտէպ լիրեր։

Իմարէթլէր իչին լիզլիմի մրգտար տագրդ միպաեա իսիրմէք իւզրէ, իլուլուն իբինճի սալը կիւնիւ միւնադատաեա պէտ օրունճաղընտան, միւնադատատա պուլունմադ իւզրէ, թալիպ օրան թիւճճարը, եէվմի մէզքիւրատ, տատթ պէչպուչ ադթը բատտէլերինտէ, նիւմունէլերի իլէ պէրաբեր, Էվդաֆը հիմանուն խաղինէսի էնճիմէնինտէ կէլմէլերի։ 1—2

ԷՄԱՆԷԹՃԻ ԿՈՄԻԿ ԱՂԱ ԴԱՐԱԵԱՆ

Միւմայէյհ զաթ, Իսթանպօլ իլէ Իսկէնտէրիէ վէ Մըսրը պէյնէրինտէ էմանէթճիլիք իսիպ, հէր եէվմի էճնէթ գատրլ, վէ եօլտա ղերրընը տէօրիւլէպիլիր օրան էշեատա պիր զիեան վուգուրնատ, պունու տախի թազմին իթմէքլիկի, վէ քէզալիք ֆամիլեատարը էնանցի ըահատ տատա ինճիմէքտիր, միմարքին մէրթէպէ սուհուլէթլէ մէզքիւր մահէրլէրէ կէօթիրիպ կէթիրմէքլիկի թէտահիւտ իտէր։

Մահէրլի վէ մէրքէզ տայիրէսի, Իսթանպօլտա Կէօմրիկ կիւն գարշբաշնատա Գուզատայճը խանատա նիւմէրօ 15, Իսկէնտէրիէտէ Սթամբոլնունուն կաղինօսունատա, վէ Մըսրտա էրմէնի ընկերութիւնու կաղինօսունատա պուլունմադտա տրը։

Զինկեանէ Գրգընը օն եէտինճի ճիւղլի չրգմիշ օլուպ, վէ թէքմիլ թազբմ կէրէք մանթպատանէլտա վէ կէրէք քիմատգրլարտա ատթքլմադտա օլտուլունտան, վէ մէզքիւր քիմատգր օգուեանլարընն քեսֆիֆէսի տախի թէլէզրիւղ իտէրէք մէմնուն գալմադտա պուլունտուղլարընտան, կիւղել ըօման օգումադ արզու իտէնլէրին, իշթիրասընա հիմմէթլէրինի արզու վէ տավէթ իտէրիղ։

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԵՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԼԱՐԸ

Լօնտրա 13 Սեպտ.

Ինկլիզ	գոնսոլիտ	97-13/16
Էսհամը	Ռումմիէ ալըրը	09-3/8
»	» գարանտը	09-5/8
1865	Իսթիգրազը	10-1/2
1869	»	10-
1871	»	71-
1872	(Պօնտիս Թրէզօր)	17-1/2
1873	»	09-5/8
Օսմանը	Պանգասը	19-1/8
Ռուսիա	իսթիգրազը 1873	89-5/8
Մըսրը	իսթիգրազը՝ պիրէյմիլ	65-5/8
»	իսթիեազը (չրմէնտ.)	93-1/8
Տէվլէթը	Ալիէնին 1877 իսթիգրազը	84-1/8
Տարբա	սանիեէ	71-3/4
Մըսրը	Ըսչիկտ իսթիգրազը	95-3/4
1877	Մոռաբիսթան էհամը	93-1/8
Գամպիս	Բարիզ 3 այ վասէ	28-36

Բարիս, 13 Սեպտ.

Ֆրանսըզ	ֆոնտասու 3 %	86-70
»	» 3 %	-
Մըրթխանը		-
»	» 5 %	120-22½
Էսհամը	Ռումմիէ ալըրը	09-70
»	» գարանտը	09-72½
1865	Իսթիգրազը	50-
1869	»	50-
1873	»	48-
Ռումէլի	չըմէնտը. թահվիլա.	30-
Օսմանը	Պանգասը	367-50
Դրէտի	լիոնէ	965-
Ռուս	ֆոնտասու 5 % (1877	95-
Ռուսիանը	Շարք իսթիգրազը	60-5/8
Իթալիա	ֆոնտասու	86 40
Մըսրը	իսթիգ. պիրէյմիլ	322-50
Իսբանեա	խարիճի իսթիգրազը	20-
Դամպիս	Լօնտրա իւղերինէ	25-38

Բարիս, (Պուրսար) 13 Սեպտ.

Ֆրանսըզ	ֆոնտասու 5 %	120-15
Էսհամը	Ռումմիէ	9-72½

Վիէննա, 13 Սեպտ.

Լօնտրա	իւզերինէ գամպիա	118-30
Ռումէլի	տէմիր եօլ թահվիլաթը	14-

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱՏԸ

Էսհ. Ռում. սեպտ. 1 ագմ. գր. 10-21½
» » սեպտ. 2 սպհ. ար. 10-20½
» » Լն եիւքսէք 10-22
» » Լն աչղը 10-19
» » Սատթ 5 տէ 10-22
1863 Իսթիգ. (Մութօն) 6 % ֆ. -
1865 » » 6 % ֆ. -
1869 » (Բինար) 6 % ֆ. -
1872 » (Պօնտիս Թրէզօր -
1873 » (Բինար) 6 % ֆ. -
Ռումէլի չըմէնտրֆէր 29-½
Բէբօր ֆ-ր- 31-
Հէվալէսիզ ֆ-ր- 01-
Ադէ ֆայիզի % 09-

ԱԳՍԻՕՆԼԱՐ ՖԻԵԱԹԸ

Գրէսի ժէնէրալ 6 % 3-27
Սօսիէթէ ժէն 6 % 4- 6
Իսթանպոլ Պանգասը 7-25
Սօսիէթէ Օթման 2-38
Թրամվայ 5 % 400-
Լավրիօմ (մատէն) -

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Օսմանը լիրասը 100 ղրշան Ղ. Փ.
Ինկլիզ լիրասը 10-20
Ֆրանսըզ ալթունու 88-
Բոլ 90-25
Գրիմից ալթունու 31-28
Պէեազ մէճիտիյէ 107-16
Մէթալիք 215-13
Պէչիք 213-
Ալթըզ 129-¼
Պագըր 350-
Գարպոն գայիմէսի գարիք 3-65

ԳԱՑՄԷՆԻՆ ԲԻԱՋԱՍԸ

Լն եիւքսէք 1230-
Լն աչղը 1235-
Սատթ 5 տէ 1220-

ՍԱԼԻՍ. Օ ՏԸ ԳՕԼՕՆԵԸ

Օ տը Գօլօնեընդն էն ալէասը 1695 սէնէսինտէ ԺԱՆ ԲՕԼ ՖԷՄԻՆԻՈ էն լեատ խլէտկի, վէ ԺԱՆ ԱՆԹՕԱՆ Ֆաբրինանդն Միան չէհրինտէ 139 նիւմէրօլու Հօշթրասը խանէսինտէ իսկիքատէն կէչիրտկի Օ տը Գօլօնեը տը։

Շիշէնին իւզէրինտէ գըրմըզը վէ մաի պիր մարգա վար տը։

Իչպու Օ տը Գօլօնեը եալընըզ Գալաթատա Մէրթիպանի օզդաղընտա 12 նիւմէրօլու Թընէլ խանընտա իլգ գաթտա մէմուրը մախսուսը միսիս ժոզէֆ Լ. Ֆլօրիանինին օտաընտա սաթըլըր։

ՆՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ՍԿԶԲՈՒՆՔ

ԱՍՏԵՂԱԳԻՏԱԿԱՆ

Յօրինեալ

Ի ՀԵՐՈՆԻՄՈՍԷ ԲԱՐՍԵՂԵԱՆՑ

Երէցաբարձ-Անդամ Լանիկն աշակերտ Կայսերական Ռուսական անդամ

Կ. ՊՕԼԻՍ

ՏՊԱԳՐԵԱՑ ՅՈՎՍԷՓ ԴԱՎԱՖԵԱՆ

1880

Այս ընտիր աշխատութիւնը որ 400 երեսէ կը բաղկանայ, ընտիր թղթի վրայ տպագրեալ և 121 պատկերներով զարդարուած է. գործոյն պարունակութիւնն է, ընդհանրապէս երկնակամարին երեւոյթը, աստեղատանց դասակարգութիւնը, զանոնք ճանաչելու եղանակը, երկրիս վրայ ընդհանրապէս արեգական շարժման, մեծութեան, բնագիտական կազմութեան վրայ տեղեկութիւններ, ժամանակի չափուց վրայ, այլ և այլ ազգաց տոմարներու վրայ, արեգական հականկեան վրայ, ցերեկուան և գիշերուան անհաւասարութեան վրայ, արշալոյս, վերջալոյս, և եղանակք։ Տարբոյն զանազան ժամանակներուն, ցերեկուան և գիշերուան երկայնութեանց վրայ, լուսնի հնգամեանցը, երեւութիցը և աշխարհագրութեանը վրայ մասնաւոր տեղեկութիւնք, խաւարումունքն ու անոնց պատճառները, մոլորակաց սկզբնատարերքն ու անոնց ստորագրութիւնը, գիսաւորաց վերայ ընդհանուր տեսութիւնք, աստեղաց հեռաւորութեան վրայ տեղեկութիւններ, մակընթացութիւն և տեղատուութիւն անկ։

Այս տեսակ դասագրքեր մեր ազգին մէջ ընդհանրացած չըլլալուն նուազ օրինակ տպագրեցաւ, ամենակարեւոր դասագիրք մ'է դպրոցաց. եւ հմուտ անձանց։

Կը ծախուի Զագմագճըլար փողոց թիւ 20 եւ ի Բիւրքճի խան վ րի յարկ թիւ 23 Յովսէփ Դավաֆեանի գրատուները ի գին 20 դահեկանի։

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՌ

ՀԱՅ ԼԵԶՈՒՆ

Գրեց

ՍՐԲՈՒՀԻ ՏԻՐՈՅԱՆ

Վաճառելի

Ինպատա Դպրոցասէր Հայուհեաց Ընկերութեան

Դայէթ ալէա քեսպրա իւղերինէ թապ իսիրմիշ 15 սահիֆէսէն ի-պարէթ պիր բիսալէճիք տիր պուքի, պիր գաբան գալէմի էսէրի իւնվանընը թաշբմագտա օրուզու հալտէ, աշխարհաբառն պիր թահթը նիզամ այրնմասը էլդէմիյէթինէն պահն իթմէքտէ, վէ պիրէր չէյրէք մէճմանէյէ սաթըլմագտա տրը։ Իմանի ուսմարը քի չօգլոր վէ ալէյհատուս էհլի քիթապէթէր, մէզքիւր բնկերութիւնուն մէնֆաաթը խաթրը իչին, հիչ սէյիլ խսէ պիրէր թանէ ալպ օգուսմագլըգա հիմմէթ խէճէքլէր։

ՍԱՀԻՊ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԳԱՑԱՑ Ց. ՓԱՆՈՍԵԱՆ

(1) Ճիւմլէլերին էվվելինտէ պուլունան իւք բագտարար մահլուլթը՝ բագտարը օլուպ, իքինճի բագտարար, լիրայի օսմանի օլարաք գըյմէթի մուխամմէնէլերի պիրմիքտէ, վէ իչինճի բագտարը սախէ, պէտէլի միւզայիտէլերի խապէր վերմէքտէ տիրէր։